

Valsts vides dienests

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67084200, e-pasts: ap@vvd.gov.lv, www.vvd.gov.lv

Rīga,

03.02.2026.

Paredzētās darbības ietekmes sākotnējais izvērtējums Nr. AP26SI0023

Ietekmes sākotnējā izvērtējuma mērķis ir noteikt, vai pieteiktā paredzētā darbība atsevišķi vai kopā ar citām darbībām varētu būtiski ietekmēt vidi. Ietekmes sākotnējā izvērtējuma uzdevums nav precīzi dokumentēt ietekmju apjomu un definēt projekta īstenošanas nosacījumus. Detalizēts ietekmju apjoma un būtiskuma izvērtējums ir veicams ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros atbilstoši likumā "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" un tam pakārtotajos normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai gadījumā, ja ietekmes sākotnējā izvērtējuma rezultātā tiek secināts, ka pieteiktās paredzētās darbības īstenošanas rezultātā ir iespējama būtiska ietekme uz vidi.

1. Paredzētās darbības ierosinātais (t.sk., reģistrācijas numurs un adrese):

SIA "A-Land", reģistrācijas Nr. 52103037961, juridiskā adrese: Līvas iela 5, Liepāja, Latvija, LV-3411, e-pasta adrese: info@a-land.lv.

2. Paredzētās darbības nosaukums:

Derīgo izrakteņu ieguve smilts atradnē "Šviģi" 5,997 ha platībā (turpmāk – paredzētā darbība).

3. Paredzētās darbības norises vieta:

Nekustamais īpašums "Šviģi" (kadastra Nr. 6460 014 0001), Grobiņas pagasts, Dienvidkurzemes novads.

4. Informācija par paredzēto darbību, iespējamām paredzētās darbības vietām un izmantojamo tehnoloģiju veidiem:

Valsts vides dienests (turpmāk – Dienests) 13.01.2026. reģistrēja SIA "A-Land" iesniegumu ietekmes sākotnējā izvērtējuma veikšanai derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Šviģi" 5,997 ha platībā (turpmāk arī Atradne), kas atrodas nekustamajā īpašumā "Šviģi" (kadastra Nr. 6460 014 0001), Grobiņas pagastā, Dienvidkurzemes novadā (turpmāk – Norises vieta).

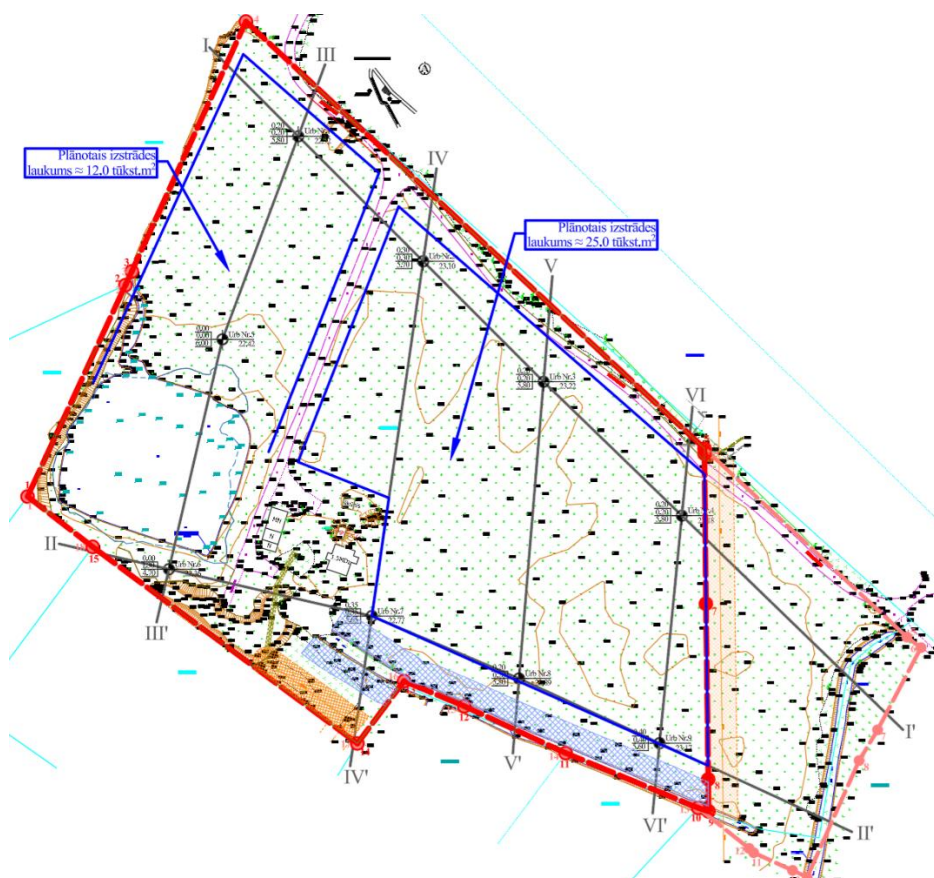
Smilts atradnes "Šviģi" (turpmāk arī Atradne) 5,997 ha platībā ar valsts SIA "Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (turpmāk – LVĢMC) 28.11.2025. Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisijas sēdes protokolu Nr. 134 ir akceptēti N kategorijas smilts krājumi 328,14 tūkst. m³ apmērā, no tiem 293,96 tūkst.m³ atrodas zem gruntsūdens līmeņa. Derīgo izrakteņu krājumi aizsargjoslās: 13,01 tūkst. m³ smilts krājumu akceptēti ekspluatācijas aizsargjoslā ap koplietošanas ūdensnoteku Nr. 34234:K:2 (2,29 tūkst.m² platībā); 0,62 tūkst. m³ krājumu atrodas pazemes zemsprieguma elektrokabeļa aizsargjoslā ar nominālo spriegumu 0,4 kV (0,11 tūkst.m² platībā); elektrisko tīklu sadales iekārtas aizsargjoslā (0,008 tūkst.m² platībā) atrodas 0,05 tūkst. m³ smilts; elektrisko tīklu gaisvadu līniju aizsargjoslā ar nominālo spriegumu 0,4 kV – 3,69 tūkst. m³.

Atbilstoši iesniegumam pirms segkārtas noņemšanas, plānots veikt krūmu un koku ciršanas darbus, kuriem platība tiks precizēta izstrādājot derīgo izrakteņu ieguves projektu. Ieguves laukumā segkārtā tiks noņemta ar frontālo iekrāvēju, to plānots novietot ārpus Atradnes teritorijas, zemes gabala A daļā. Atbilstoši SIA "Vides un Ģeoloģijas Serviss" 2025. gadā sagatavotajam

pārskatam “Par ģeoloģisko izpēti un derīgo izrakteņu krājumu aprēķinu smilts atradnei “Šviģi”” izpētes laukumā kvartāra nogulumus veido Baltijas ledus ezera limnoglaciālie nogulumi (glQ_{3ltv}^b) – dažāda rupjuma smilts. Savukārt holocēna nogulumi tiek izdalīti: eluviālie nogulumi (eQ₄) – augsne; tehnogēnie nogulumi (tQ₄) – grants ceļš, lielgabarīta būvgruži, segkārtas krautnes, smilts ar būvgružiem, piebērtā segkārtā. Augsni plānots novietot atsevišķajā krautnē turpmākajai izmantošanai rekultivācijā.

Derīgā materiāla ieguve tiks veikta ar ekskavatoru vai frontālo iekrāvēju, kāpļu skaits tiks precizēts ieguves projekta izstrādes laikā (vienas izstrādes kāples augstums nepārsniegs 7 m; starp vairākām kāplēm atstājot vismaz 1.00 m soli, lai izvairīties no nobrukumiem un noslīdeņiem). Līdz 2 m dziļumā ūdenī materiāls tiks iegūts ar ekskavatoru, dziļāk par 2 m ūdenī – ar zemes sūcēja sūkni. Materiāls tiks sūknēts krautnē un novietots ūdens notecēšanai uz ieguves vietu. Gruntsūdens līmeņa pazemināšana vai ūdens atsūkņēšana nav plānota. Kā arī Atradnes teritorijā nav paredzēts veikt derīgā materiāla šķirošanu, drupināšanu vai mazgāšanu. Darbība tiks veikta tikai darba dienās plkst. 7:00 līdz 19:00, darbība netiks veikta ziemas mēnešos (decembris – februāris). Paredzētais derīgo izrakteņu ieguves apjoms gadā no 30 000 līdz 50 000 m³.

Derīgā materiāla izvešanai plānots izmantot esošo nobrauktuvi (servitūta ceļu), kas iet gar īpašuma Z robežu un pieslēdzas pie grants ceļa nekustamajā īpašumā “Možaiķi-Liepāja”. Tālākai derīgo izrakteņu realizācijai tiks izmantots reģionālas nozīmes autoceļš P113 Grobiņa-Bārta-Rucava. Pie nobrauktuves paredzēts uzstādīt barjeru ar informācijas plāksni. Citu infrastruktūras objektu – t.sk. autostāvvietu, žogu, notekūdeņu attīrīšanas iekārtu, artēzisko urbumu izveidošana netiek plānota. Vienlaikus tiek norādīts, ka teritorijā atrodas 4 ēkas: dzīvojamā māja “Šviģi”, kūts, šķūnis un pagrabs, kuri nebūs nojaukti (skat. 1. att.).

1. attēls. Plānotie izstrādes laukumi.

Ūdensapgāde objektā netiek plānota. Dzeramo ūdeni savām vajadzībām nodrošinās paši darbinieki. Ja nepieciešamas veikt ceļa laistīšanas darbus, plānots veikt pasūtījumu no tāda pakalpojuma sniedzēja. Notekūdeņi neveidosies. Darbinieku sadzīves vajadzībām tiks uzstādīta bioloģiskā tualete, kas regulāri tiks izvesta.

Veicot izstrādes darbus iespējama negatīva ietekme uz vidi, kas saistīta ar putekļu rašanos izstrādes procesā. Piesārņojošo vielu emisijas paredzamas no ražošanas iekārtu dzinējiem un putekļiem materiāla ieguves un transportēšanas laikā. Atradnes izstrādes procesā tiks izmantotas tehnikas vienības, kas aprīkotas ar dīzeļdzinējiem, un kuru izplūdes gāzu emisijas nav lielākas kā ražotāja noteiktās. Trokšņu un emisiju mazināšanai tiek paredzētas segkārtas krautnes gar Atradnes perimetru.

Izvērtējot iepriekš minēto, Valsts vides dienests secina, ka paredzētā darbība atbilst likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 3.² panta pirmās daļas 1) punktam: *šā likuma 2.pielikumā minētajām paredzētajām darbībām*, 4) punktam: *vairākām līdzīgām paredzētajām darbībām, kuras ietekmē vienu un to pašu teritoriju un kuru izmaiņu rezultātā summāri tiks sasniegtas šā likuma 1. vai 2.pielikumā minētās robežvērtības*, 2. pielikuma 2. punkta 1) apakšpunktam: *derīgo izrakteņu ieguve 5 hektāru vai lielākā platībā*, līdz ar to tai ir jāveic ietekmes sākotnējais izvērtējums.

5. Paredzētās darbības ietekmes uz vidi vērtēšanas nepieciešamības pamatojums (iespējamās ietekmes būtiskuma novērtējums):

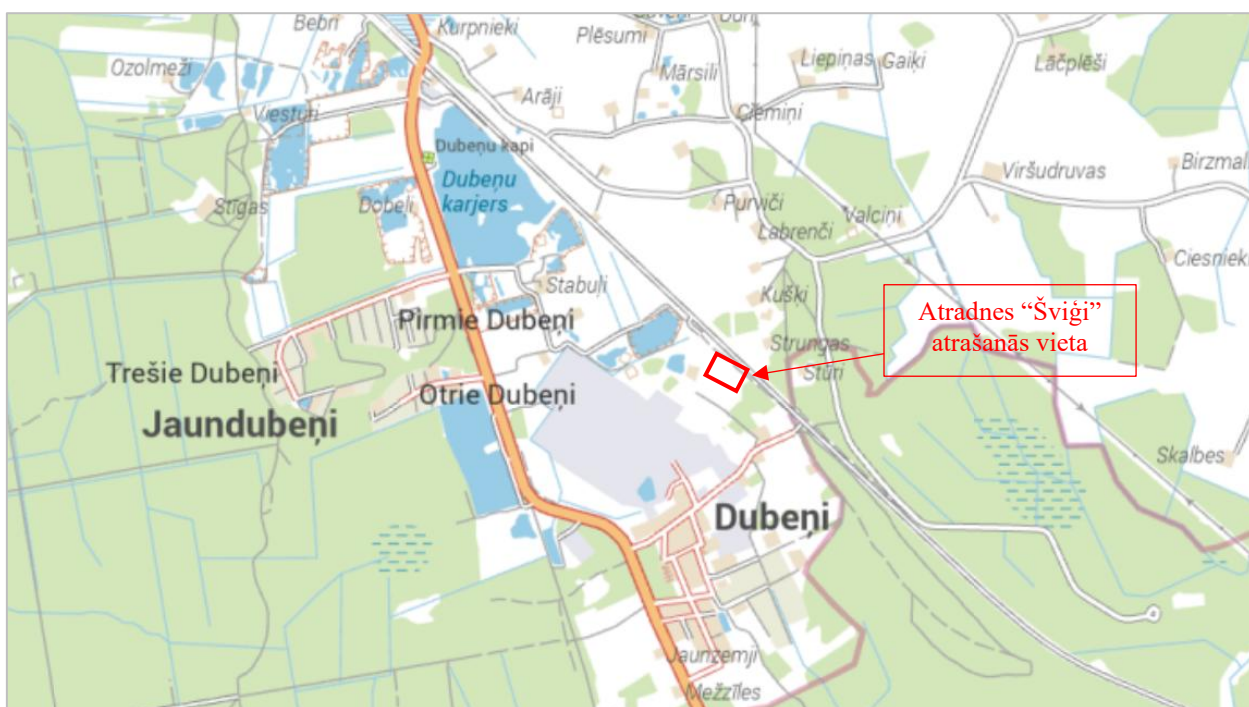
Paredzētās darbības ietekmes sākotnējais izvērtējums veikts, pamatojoties uz likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 3.² panta pirmās daļas 1) un 4) punktu un Ministru kabineta 13.01.2015. noteikumu Nr. 18 "Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību" 13. punktu, kā arī Administratīvā procesa likuma 85. pantu. Novērtēšana veikta, balstoties uz Eiropas Savienības sākotnējā izvērtējuma vadlīnijās noteikto pieeju un kritērijiem, kas interpretē Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2014/52/ES (ar ko groza Direktīvu 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu).

Likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 8. panta pirmā daļa nosaka, ka piesakot darbību, ierosinātais norāda vismaz divus dažādus risinājumus attiecībā uz šīs darbības vietu vai izmantojamo tehnoloģiju veidiem. Ierosinātais nav iesniedzis paredzētās darbības divus iespējamus variantus, tādējādi Dienests kā otro alternatīvo risinājumu pieņem variantu, ka paredzētā darbība netiks īstenota.

Ietekmes sākotnējā izvērtējuma ietvaros tika identificētas potenciāli būtiskākās ietekmes, kas ir saistītas ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 11. panta pirmās daļas 3) punktu: *dabas resursu, jo īpaši zemes dzīļu, augsnes, ūdens un bioloģiskās daudzveidības izmantošanu*, 5) punktu: *piesārņojums un traucējumi*; otrās daļas 2) punktu: *attiecīgajā teritorijā esošo dabas resursu [tostarp augsnes, zemes dzīļu, ūdens un bioloģiskās daudzveidības (īpaši ņemot vērā aizsargājamās sugas, to dzīvotnes, īpaši aizsargājamās un Eiropas Savienības nozīmes biotopus)] relatīvais daudzums, pieejamība un pietiekamība, kvalitāte un atjaunošanas iespējas*, 3) punkta a) apakšpunktu: *dabiskās vides absorbcijas spēja, kas vērtējama, pievēršot īpašu uzmanību virszemes ūdensobjektu aizsargjoslām un upju grīvām*, ņemot vērā trešās daļas 1) punktu: *ietekmes apjomu un telpisko izplatību (iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas lielumu un pakļauto iedzīvotāju skaitu)*, 3) punktu: *ietekmes intensitāti un kompleksumu* un 4) punktu: *ietekmes varbūtību*.

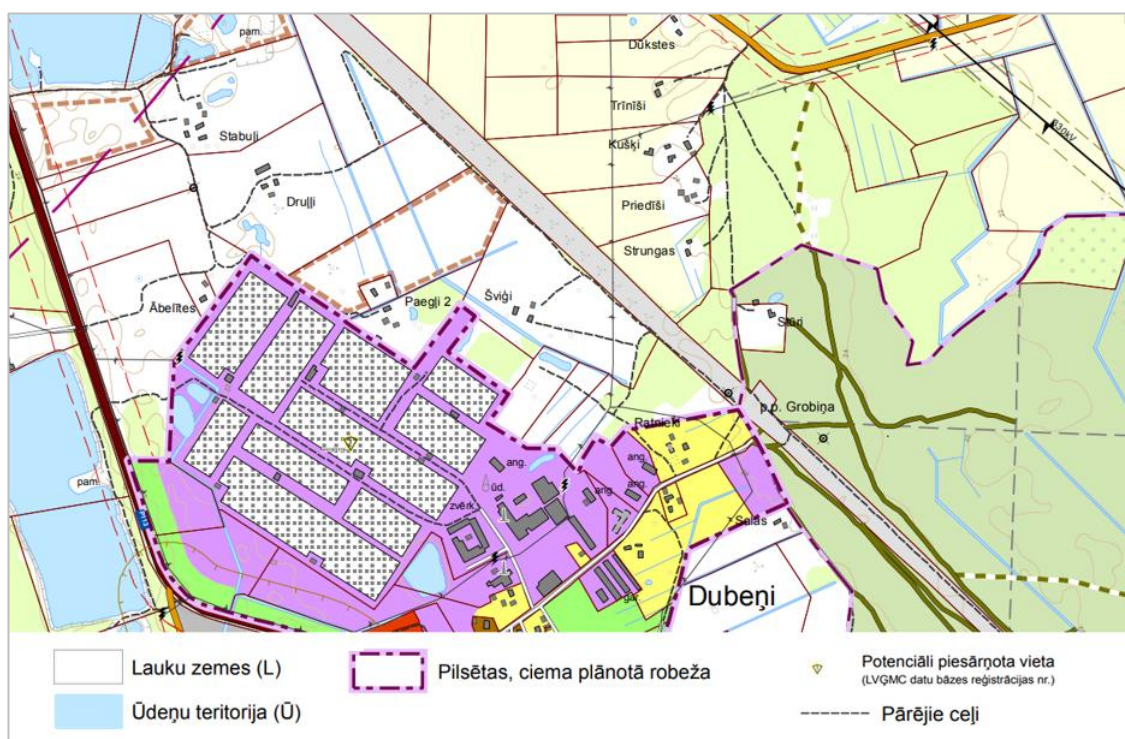
Derīgo izrakteņu ieguve pēc būtības būs saistīta ar ilgstošu neatjaunojamo zemes dzīļu resursu ieguvī, tomēr ietekme būs lokālā mēroga, jo smilts krājumi Latvijā ir plaši izplatīti, turklāt iegūtais materiāls var tikt izmantots autoceļu būvniecībai un uzturēšanai, ceļa drenējošā slāņa izbūvei, būvniecībā kā betona sastāvdaļa vai pamatu izbūvē, uzbērumu veidošanai un citiem mērķiem. Jaunu infrastruktūras objektu būvniecība Atradnē nav paredzēta. Uztādītos pagaidu infrastruktūras objektus teritorijā pēc darbības beigšanas aizvedīs prom.

Paredzētās darbības vieta pieguļ pie ciema Dubeņi robežas un atrodas aptuveni 960 m attālumā uz R no ciema Jaundubeņi (skat. 2. att.). Atradnes teritorijā atrodas dzīvojamā māja "Šviģi", kuru atbilstoši iesniegumam nav paredzēts nojaukt. Vienlaikus no pievienotā kartogrāfiskā materiāla par ieguves laukuma izvietojumu (skat. 1. att.) izriet, ka Atradnes izstrādes laikā paredzēts nodrošināt piekļuvi pie ēkas.

2. attēls. Atradnes “Šviģi” atrašanās vieta.

Atbilstoši Grobiņas novada teritorijas plānojuma 2014.-2025. gadam¹ (turpmāk – Teritorijas plānojums) funkcionālā zonējuma kartē paredzētās darbības vietā ir noteikta *Lauku zemes (L)* funkcionālā zona (skat. 2. att.). Saskaņā ar Teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk – TIAN) 487.6. punktu derīgo izrakteņu ieguve *Lauku zemes (L)* teritorijā ir atļauta ievērojot normatīvo aktu prasībām un TIAN 3.10. nodaļas prasības. Ņemot vērā minēto, Dienests secina, ka paredzētā darbība atbilst spēkā esošajam Teritorijas plānojumam.

2. attēls. Paredzētās darbības izvietojums atbilstoši teritorijas funkcionālajam zonējumam.

¹ Apstiprināts ar 19.11.2013. Grobiņas novada domes sēdes lēmums (protokols Nr. 25, 1.§) “Par Grobiņas novada teritorijas plānojuma 2014. – 2025. gadam apstiprināšanu”.

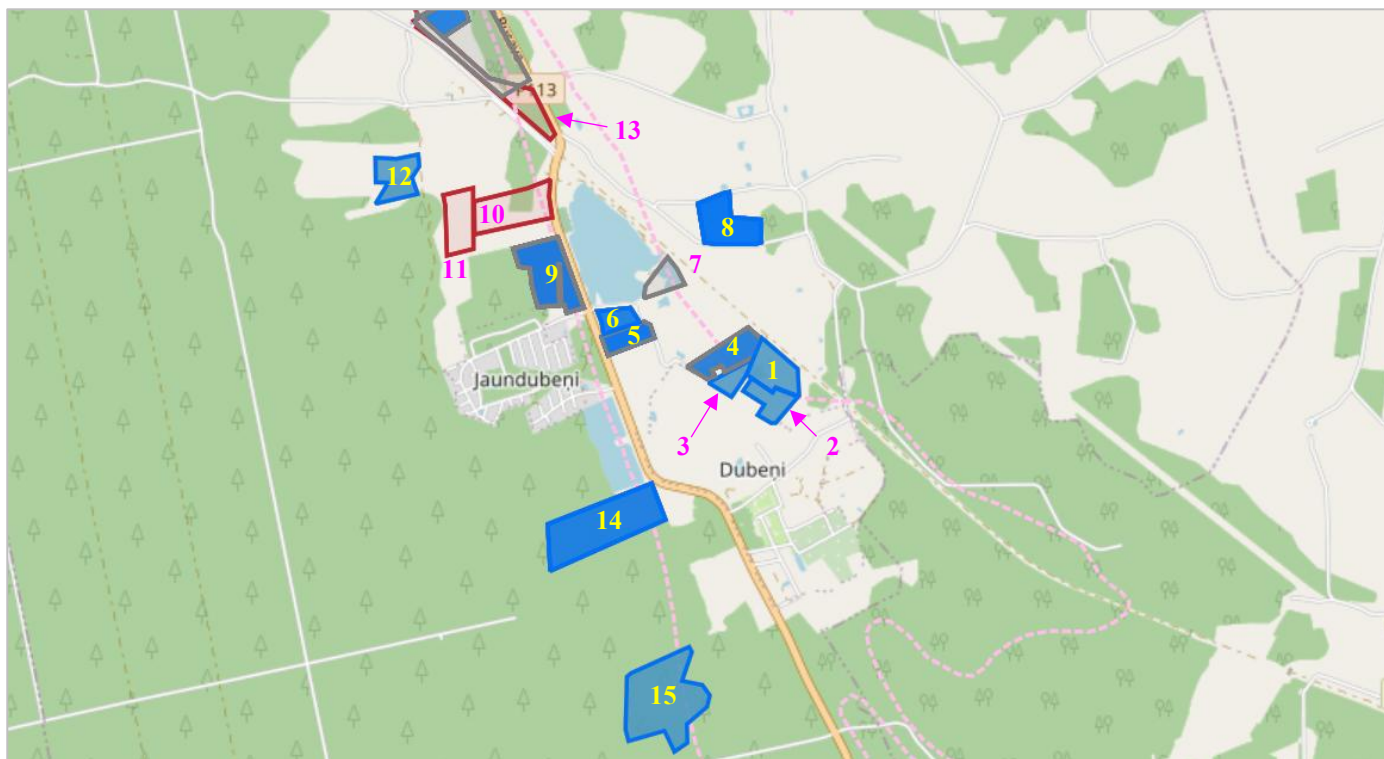
Aktuālā versija pieejama: https://geolativija.lv/geo/tapis?document=open#document_166

Vienlaikus norādām, ka atbilstoši TIAN 286.4. apakšpunktam, derīgo izrakteņu ieguve nav pieļaujama *tuvāk par 20 m no zemes vienības robežas vai zemes vienībā esošas, citam īpašniekam piederošas ēkas, izņemot, ja pieguļošās zemes vienības vai ēkas īpašnieks rakstiski piekrīt derīgo izrakteņu ieguvei mazākā attālumā no savas zemes vienības robežas vai ēkas*. Vēršam uzmanību, ka TIAN 487.6.2. apakšpunkts paredz, ka, lai pieņemtu lēmumu par derīgo izrakteņu ieguves atļaujas izsniegšanu, pašvaldība ir tiesīga pieprasīt veikt kaimiņu nekustamo īpašumu īpašnieku, kurus var ietekmēt paredzētā darbība, informēšanu un viedokļu uzklauššanu.

Saskaņā ar LVĢMC Zemes dzīļu informācijas sistēmā² pieejamo informāciju paredzētās darbības tuvumā atrodas citas derīgo izrakteņu ieguves vietas (skat. 3. att. un 1. tab.). Vērtējot līdzīgas darbības un to iespējamo summāro ietekmi apkārtnē, tiek secināts, ka derīgo izrakteņu ieguve tiek veikta vai ir paredzēta atradnēs “Paegliši” (5,61 ha), “Janas” (7,512 ha), “Dubēļi” (10,289 ha), “Brīvnieki CTB” (5,39 ha) un “Smiltēni” (17,39 ha). Atbilstoši Enerģētikas un Vides aģentūras (01.10.2025. pievienota Dienestam) mājas lapā³ pieejamai informācijai derīgo izrakteņu ieguvei atradnēs “Palejas” (3,839 ha), “Paegli 2” (2,221 ha), “Karjers L” (2,42 ha) un “Īves” (18,716 ha) tiek veiktas ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) procedūras.

Jāņem vērā arī veiktā derīgo izrakteņu ieguve atradnēs “Vilki – Vilcēni” (3,248 ha), “Dubēni – 1999.g.” (2,89 ha) un “Medņi” (5,866 ha), kurām šobrīd ir beigusies atļaujas derīguma termiņš, tomēr krājumi atradnēs nav izsmelti un nav veikta derīgo izrakteņu ieguves vietas rekultivācija, proti, pēc dokumentācijas sakārtošanas ieguve minētajās teritorijā var tikt atjaunota. Savukārt atradnes “Asari” un “Grantskarjers pie Zemzariem” ir krājumu laukumi, kurām nav saņemta attiecīga dokumentācija derīgo izrakteņu ieguvei, kā arī nav veikts darbības izvērtējums sākotnējā izvērtējuma ietvaros.

Ņemot vērā minēto norādāms, ka derīgo izrakteņu ieguve ir paredzēta teritorijā, kurā notiek vai tiek plānoti ieguves darbi arī citās atradnēs, tādējādi kopējā derīgo izrakteņu ieguve teritorijā kopā ar paredzēto darbību sasniegs 91,388 ha.

3. attēls. Atradnes apkārtnē esošas derīgo izrakteņu ieguves vietas.

1. tabula. Informācija par atradnes “Šviģi” apkārtnē esošajām atradnēm.

² <https://zdzis.lvgmc.lv/atradnes/B17859?tab=dok>

³ https://www.eva.gov.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti?combine=%C4%ABves&utm_source=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F

Nr. p.k.	Atradne	Attālums*	Platība (ha)	Limits	Atļaujas derīguma termiņš	Smilts-grants un smilts tūkst.m ³	Atlikušie krājumi no limita smilts-grants un smilts, tūkst.m ³	ISI/IVN/TN**
1.	“Šviģi” SIA “A-Land”	-	5,997	22.12.2025.- 21.12.2035.	-	- / 328,14	- / 328,14	
2.	“Palejas” SIA “CTB KARJERI”	0 m	3,839	15.10.2021.- 31.12.2040.	-	- / 225,41		tiek veikts IVN
3.	“Paegli 2” SIA “CTB KARJERI”	0 m	2,221	15.10.2021.- 31.12.2040.	-	- / 136,37		tiek veikts IVN
4.	“Paegliši” SIA “A-Land”	0 m	5,61	28.08.2020.- 31.12.2036.	21.05.2021.- 31.12.2036.	27,26 / 203,2	27,26 / 157,8	ISI/TN
5.	“Vilki - Vilcēni” SIA “Rožupes īpašumi”	590 m	3,248	24.08.2020.- 23.08.2030.	05.05.2021.- 31.12.2024.	50,88 / 159,38 / 1,45 (mālsmilts)	50,88 / 159,38 / 1,45 (mālsmilts)	TN
6.	“Karjers L” SIA “CTB KARJERI”	706 m	2,42	17.01.2022.- 31.12.2041.	-	16,6 / 157,16		tiek veikts IVN
7.	“Dubēni – 1999.g.” SIA “WINGE Ceļi”	550 m	2,89	25.08.2009.- 24.08.2019.	-	21 / 131	21 / 131	TN
8.	“Janas” SIA “A-Land”	555 m	7,512	01.04.2021.- 31.03.2031.	07.06.2021.- 31.03.2031.	29,69 / 435 / 23,43 (mālsmilts)	29,69 / 346,9 / 23,43	ISI/TN
9.	“Dobeļi” SIA “Rožupes īpašumi”	1,05 km	10,289	25.09.2025.- 24.09.2050.	18.12.2025.- 24.09.2050.	328,68 / 367,39 / 5,76 (mālsmilts)	328,68 / 367,39 / 5,76 (mālsmilts)	ISI/TN
10.	“Asari”	1,4 km	9,2	-	-	86,9 / 514,4		
11.	“Medņi” Fiziskā persona	1,7 km	5,866	27.02.2006.- 26.02.2016.	08.05.2006.- 08.05.2016.	27,6 / 318,5	20,87 / 292,42	TN
12.	“Brīvnietki CTB” SIA “CTB KARJERI”	2,2 km	5,39	14.11.2019.- 31.12.2038.	03.06.2020.- 31.12.2038.	- / 269,9	- / 121,8	ISI/TN
13.	“Grantskarjers pie Zemzariem”	1,7 km	7,388	-	-	43,15 / 234,12		
14.	“Smiltēni” SIA “Rožupes īpašumi”	860 m	17,39	08.04.2020.- 07.04.2030.	05.06.2020.- 07.04.2030.	168,68 / 1163,4	164,65 / 1136,78	TN
15.	“Īves” SIA “GS Resursi”	1,6 km	18,716	14.11.2023.- 20.04.2043.	-	- / 1317,68		tiek veikts IVN

- atradnes, kurām ir piemērota IVN procedūra.

- krājumu laukums.

* attālums attiecībā pret atradni “Šviģi”.

** TN – tehniskie noteikumi; ISI – ietekmes sākotnējais izvērtējums; IVN – ietekmes uz vidi novērtējums.

Atradnes izstrādes laikā palielināsies autotransporta plūsma reģionā gan aizvedot iegūtos derīgos izrakteņus, gan nodrošinot darbinieku nogādāšanu uz un no objekta. No ieguves tehnikas un autotransporta gaisā nokļūs izplūdes gāzes, kā arī darbībai būs raksturīgs troksnis un vibrācijas. Iesniegumā paredzētās darbības Ierosinātāja sniedz pretrunīgu informāciju attiecībā uz segkārtas krautņu izvietošanu. Tiek norādīts, ka tās novietos ārpus Atradnes teritorijas, nekustamā īpašuma

“Šviģi” A malā, savukārt pie trokšņu un putekļu emisiju mazinošiem pasākumiem iesniegumā norādīts, ka segkārtas krautnes paredzēts novietot gar Atradnes perimetru.

Dienests norāda, ka derīgo izrakteņu ieguve atradnē un iegūtā materiāla transportēšana no Atradnes teritorijas jāplāno tādā veidā, kas neradītu trokšņu normatīvu pārsniegumus tuvākajās mājāsaimniecībās. Derīgo izrakteņu ieguvei un transportēšanai jāizmanto tehnika un iekārtas, kas atbilst Ministru kabineta 23.04.2002. noteikumu Nr. 163 “Par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām” prasībām, un darbības laikā jānodrošina, lai trokšņu līmenis nepārsniedz noteiktos (pieļaujamos) vides trokšņa robežlielumus, kas noteikti Ministru kabineta 07.01.2014. noteikumu Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” 2. pielikumā.

Izvērtējot iesniegumā norādīto informāciju, Dienests secina, ka segkārtas krautņu novietošana gar Atradnes perimetru radīs situāciju, ka dzīvojamā māja “Šviģi”, kas atrodas paredzētās darbības Norises vietā, būs ieslēgta starp izstrādes laukumiem. Proti, netiks pasargāta/norobežota no emisijām, kas radīsies ieguves rezultātā. Paredzētās darbības vietas tuvumā atrodas arī citas derīgo izrakteņu ieguves vietas, kas var radīt būtiskās kumulatīvās ietekmes, līdz ar to Dienests nevar pārliecināties vai paredzētie trokšņu emisijas mazinošie pasākumi būs pietiekami. Vienlaikus norādām, ka aizsargvalņa nepieciešamība, tā parametri un izvietojums jābūt izvērtētam pirms darbības īstenošanas. Dienesta ieskatā nepieciešams veikt trokšņu izvērtējumu ar paredzētiem trokšņa mazināšanas pasākumiem un bez tiem, ņemot vērā visas blakus esošas derīgo izrakteņu ieguves vietas un sliktāko ieguves scenāriju. Vienlaikus trokšņu novērtējumā jāiekļauj materiāla transportēšanas maršruts.

Ilgstošos sausuma apstākļos ir iespējama putekļu rašanās, kas var ietekmēt tuvējo iedzīvotāju dzīves kvalitāti un veselību. Lai arī emisijas gaisā no transporta būs minimālas, lokālas un pārejošas, un ieguves procesā ir iespējams paredzēt pasākumus to novēršanai, piemēram, teritorijas un pievedceļu laistīšana, derīgo materiālu transportēšana slēgtās kravas automašīnās, tomēr nelabvēlīgos laikapstākļos kā ilgstošā sausuma periods, bezvējš un citos, visticamāk piesārņojums koncentrēsies reģionā, tāpēc nevar izslēgt, ka radītās emisijas un troksnis ir tuvu normatīvajos aktos noteiktajiem robežlielumiem.

Vērtējot potenciālās ietekmes, ko varētu radīt derīgo izrakteņu ieguve kopumā reģionā, darbība ir saistīta ar derīgo izrakteņu ieguvei zem gruntsūdens līmeņa, tā kā lielāka daļa krājumu atrodas zem gruntsūdens līmeņa, līdz ar to lielākais ieguves procesa laiks būs saistīts ar ūdens uzkrāšanos atradnes teritorijās. Lai arī paredzētās darbības vietā nav paredzēta gruntsūdeņu pazemināšana, tomēr arī tādas derīgo izrakteņu ieguves laikā ir novērojamas gruntsūdeņu svārstības. Tāpat kopumā šādas darbības rezultātā būtiska ietekme var tikt radīta arī uz ūdens līmeņa svārstībām tuvāko viensētu akās un ūdensapgādes urbemos. Dienests norāda, ka derīgā materiāla ieguve bez gruntsūdens līmeņa pazemināšanas ietekme sniedzas aptuveni 400 metrus, piemēram, hidroģeologa atzinumā par paredzētās darbības: “Smilts – grants un smilts ieguve derīgo izrakteņu atradnē „Blomi”; nekustamajā īpašumā „Blomi”, Inčukalna pagastā, Inčukalna novadā”, (smilts karjers, bez gruntsūdens līmeņa pazemināšanas) norādīts: “Jūtamās - lielākas par 0,5 m gruntsūdeņu līmeņu izmaiņas lokalizēsies karjerdiķu tuvumā – līdz 400 m no karjerdiķiem”. Konkrētajā gadījumā fakts, ka tuvākajā apkārtnē notiks aktīva derīgo izrakteņu ieguve, liek kritiski vērtēt gruntsūdens līmeņa izmaiņas un rada nepieciešamību pēc papildus izvērtējuma un risinājuma nelabvēlīgas ietekmes apzināšanai un samazināšanai.

Dienests norāda, ka paredzētās darbības teritorija atrodas antropogēni noslogotā teritorijā, netālu no vairākām derīgo izrakteņu ieguves vietām, tādējādi, prognozējama gaisa un trokšņa piesārņojuma paaugstināšanās un derīgo izrakteņu transportēšanas ietekmju summēšanās ar derīgo izrakteņu transporta plūsmu no citām derīgo izrakteņu ieguves vietām. Lai arī sagaidāmās ietekmes veidus un to raksturu ir iespējams identificēt, tomēr uz ietekmes sākotnējā izvērtējuma veikšanas brīdi nav iespējams pārliecināties par to ietekmes nebūtiskumu, pieļaujamību un efektīvākajiem risinājumiem ietekmju novēršanai vai maksimālais samazināšanai.

Vienlaikus norādāms, ka derīgo izrakteņu ieguve ir paredzēta teritorijā, kurā notiek vai tiek plānoti ieguves darbi arī citās atradnēs (“Paegliši” (5,61 ha), “Janas” (7,512 ha), “Dubēļi”

(10,289 ha), “Brīvnīki CTB” (5,39 ha), “Smiltēni” (17,39 ha), “Palejas” (3,839 ha), “Paegli 2” (2,221 ha), “Karjers L” (2,42 ha) un “Īves” (18,716 ha), “Vilki – Vilcēni” (3,248 ha), “Dubēni – 1999.g.” (2,89 ha) un “Medņi” (5,866 ha)), *tādējādi kopējā derīgo izrakteņu ieguve teritorijā kopā ar paredzēto darbību (5,997 ha) būs 91,388, kuru summārā darbība var radīt būtisku kumulatīvu ietekmi. Līdz ar to kopā ar paredzēto darbību tiks sasniegts likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1. pielikuma 25. punktā noteiktais robežsliekšnis 25 ha, kam piemērojama ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, līdz ar to jaunas darbības uzsākšana ir iespējama tikai novērtējot to ietekmes kopā ar jau esošajām darbībām ietekmes uz vidi novērtējuma procedūrā.*

Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā “OZOLS”⁴ pieejamo informāciju, Paredzētās darbības Norises vieta neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā vai mikroliegumā, tajā nav reģistrētas īpaši aizsargājamās sugas.

Saskaņā ar valsts SIA “Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” Meliorācijas kadastra informācijas sistēmas⁵ datiem paredzētās darbības vietā reģistrēta koplietošanas ūdensnoteka (meliorācijas kadastra numurs 34234:K:2), kurai ir noteikta ekspluatācijas aizsargjosla. Zemes vienībā atrodas viena īpašuma susinātājgrāvis bez ekspluatācijas aizsargjoslas. Valsts SIA “Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” (turpmāk – ZMNĪ) Kurzemes reģiona meliorācijas nodaļa 27.01.2026. vēstulē Nr. K-1-9.3/49 norāda, ka izvērtējot iecerētās derīgo izrakteņu atradnes darbības ietekmi uz kadastrā reģistrētajām meliorācijas sistēmām un piegulošo nekustamo īpašumu zemju melioratīvo stāvokli, ZMNĪ neiebilst ieceres realizācijai. Vienlaikus tiek norādīts, ka nosacījumi darbībai netiek izvirzīti un tehniskos noteikumus neizsniedz.

Dienests vērš uzmanību, ka atbilstoši Būvniecības informācijas sistēmā (BIS) pieejamajai informācijai (būvniecības lieta Nr. BIS-41193-366) īpašumā ir izbūvēts dīķis, kas 30.06.2023. ir nodots ekspluatācijā. Ņemot vērā, ka īpašumā ir ierīkota Atradne, Dienests norāda, ka, lai veiktu derīgo izrakteņu ieguvī dīķa teritorijā, nepieciešams likvidēt dīķi kā būvi BIS, būvvaldei izdarot attiecīgu atzīmi.

Saskaņā ar Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu datu bāzi⁶ Paredzētās darbības tuvumā reģistrēta potenciāli piesārņota vieta (skat. 2. att.) – 2266, tips: pārtikas rūpniecības objekti. Atbilstoši SIA “Vides un Ģeoloģijas Serviss” 2025. gadā sagatavotajam pārskatam “*Par ģeoloģisko izpēti un derīgo izrakteņu krājumu aprēķinu smilts atradnei “Šviģi”*” gruntsūdens plūsma, pēc urbumu datiem, virzīta no izpētes laukuma ziemeļiem uz dienvidiem. Ņemot vērā, ka gruntsūdens plūsma nav vērsta Atradnes virzienā, Dienests secina, ka Atradnes teritorijas un potenciāli piesārņotās vietas savstarpējā ietekme nav sagaidāma. Saskaņā ar informāciju dažādās drošības datu lapās dīzeļdegviela ir uzliesmojošs šķidrums, kurš ir kaitīgs cilvēkiem, kā arī ir toksisks ūdens organismiem ar ilgstošām sekām. Līdz ar to avāriju situācijās ir iespējams gan augsnes, gan pazemes ūdeņu piesārņojums ar naftas produktiem. Tāpat no darbos izmantotās ieguves tehnikas var rasties bīstamie atkritumi (izmantotais absorbents, slaucīšanas lupatas). Derīgo izrakteņu ieguves darbos tiks izmantota tehnika, no kuras ir iespējama degvielas un smērēļļu noplūde avāriju situācijā. Degvielas uzpilde ir paredzēta izmantojot atbilstošas polietilēna transportēšanas tvertnes, kas aprīkotas ar sūkni un automātisku uzpildes pistoli. Avārijas situācijām objektā tiks nodrošināti absorbenta materiāli. Šādā veidā avāriju risks tiks samazināts līdz minimumam, un ir novēršams, laicīgi veicot transporta apskati un apkopi, bet lielu naftas produktu noplūžu rezultātā var veikt attiecīgos teritorijas sanācijas pasākumus, izrokot un aizvedot piesārņoto grunti. Bet jāņem vērā, ka šādu avāriju iespējamība ir niecīga.

Derīgo izrakteņu ieguves darbi nebūs tieši saistīti arī ar atkritumu rašanos. Nelielos daudzumos radītie sadzīves atkritumi, koksnes atkritumi vai bīstamie atkritumi, kuru rašanās ir mazticama, tiks savākti un nodoti atkritumu apsaimniekotājam, kam ir saņemta attiecīgā atkritumu apsaimniekošanas atļauja. Darbinieku vajadzībām ieguves laukumā tiks novietota pagaidu pārvietojamā biotualets un iespējams atkritumu konteiners. Ieguves process būs saistīts ar sadzīves

⁴ <https://ozols.gov.lv/ozols/> (dati skatīti 29.01.2026.).

⁵ <https://www.melioracija.lv/?loc=327747;263459;13> (dati skatīti 29.01.2026.)

⁶ <https://pvps.vvd.gov.lv/#/territory/map> (dati skatīti 29.01.2026.)

atkritumu rašanos, kā arī sadzīves notekūdeņu radīšanu. Dzeramā ūdens ieguve nav paredzēta. Darbinieku dzeramo ūdeni vai iegādāties fasētā veidā (piemēram, pudelēs). Kopējā ietekme derīgo izrakteņu ieguves procesā būs īslaicīga, pārejoša un novēršama.

Vēršam uzmanību, ka Atradnes teritorijā esošos būvniecības atkritumus pirms ieguves darbu uzsākšanas jāapsaimnieko atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likumam.

Atbilstoši Kultūras mantojuma pārvaldes uzturētajai informācijas sistēmas “Mantojums”⁷ datiem paredzētā darbība nav plānota vēsturiski nozīmīgajā vietā vai tās tuvumā. Kaut arī derīgo izrakteņu ieguves laikā tiks radīta ietekmi uz ainavas vizuālo struktūru, tomēr, atradnes ierīkošana ir paredzēta meža teritorijā un gar tās perimetru tiks izvietotas segkārtas krautnes, kas aizsegs skatu uz ieguves teritoriju. Pēc Atradnes izstrādes teritorija tiks sakopta.

Paredzētās darbības vietā ekstremālu meteoroloģisko apstākļu dēļ, vētras gadījumā, plūdu, miglas, ugunsgrēku un citu dabas katastrofu rezultātā var tikt negatīvi ietekmēta gan vide, gan iedzīvotāji, tomēr tas ir iespējams jebkurā teritorijā valstī.

Secinājumi:

1. Derīgo izrakteņu ieguve ir paredzēta teritorijā, kurā notiek/paredzēti ieguves darbi jau vairākās atradnēs, tādējādi kopējā derīgo izrakteņu ieguve reģionā kopā ar paredzēto darbību būs 91,388 ha. Pastāvošās ietekmes šajā teritorijā summējas, radot kumulatīvu ietekmi. Lai arī sagaidāmās ietekmes veidus un to raksturu ir iespējams identificēt, tomēr uz ietekmes sākotnējā izvērtējuma veikšanas brīdi nav iespējams pārliecināties par to ietekmes nebūtiskumu, pieļaujamību un efektīvākajiem risinājumiem ietekmju novēršanai vai maksimālais samazināšanai.
2. Ņemot vērā, ka derīgo izrakteņu ieguve paredzētās darbības vietā, gan apkārtējās atradnēs tiks veikta zem gruntsūdens līmeņa, veidojot ūdenstilpes, iespējams tiks ietekmēts apkārtnes kopējais hidroloģiskais režīms, kā rezultātā var tikt ietekmēts arī ūdens līmenis tuvējo viensētu akās un ūdensapgādes urbumos. Ņemot vērā, ka tuvākajā apkārtnē tiek plānota derīgo izrakteņu ieguve, kas var ietekmēt gruntsūdens līmeņa izmaiņas, rada nepieciešamību pēc papildus izvērtējuma un risinājuma nelabvēlīgas ietekmes apzināšanai un samazināšanai.
3. Derīgo izrakteņu transportēšanai rezultātā pieaugs gan satiksmes intensitāte, gan ceļa noslodze, bojājot tā segumu un konstrukciju. Negatīva ietekme būs saistīta arī ar putekļu emisijām. Tāpat viennozīmīgi secināms, ka pasliktināsies ceļu satiksmes drošība, palielinoties kravas transporta kustībai pa autoceļu.
4. Ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamība izriet arī no piesardzības un samērīguma apsvērumiem, jo pirms lemt par tādas darbības veikšanas, kā rezultātā tiek palielināta ieguves platība, kas var radīt ietekmi kopējā teritorijā, ir būtiski izvērtēt gan esošo vides stāvokli, gan pasākumu kopumu, kas paredzēts ietekmes novēršanai un vai tie ir efektīvi. Šobrīd, neesot detalizētai informācijai par vides stāvokli paredzētās darbības vietai piegulošajā teritorijā, nevar viennozīmīgi secināt, ka derīgo izrakteņu ieguve papildus teritorijā neradīs papildus slodzi reģionam, balstoties tikai uz pieņēmumiem.
5. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā “OZOLS” pieejamo informāciju Norises vietā nav reģistrēti īpaši aizsargājami dabas pieminekļi un īpaši aizsargājami biotopi.
6. Papildus norādāms, ka kopā ar paredzēto darbību apkārtnē tiks sasniegts likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1. pielikuma 25. punktā noteiktais robežsliksnis 25 ha, kam piemērojama ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, līdz ar to jaunas darbības uzsākšana ir iespējama tikai novērtējot to ietekmes kopā ar jau esošajām darbībām ietekmes uz vidi novērtējuma procedūrā.
7. Ņemot vērā iepriekš minēto, Valsts vides dienests secina, ka pieteiktajai darbībai ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, kura laikā būtu iespējams detalizēti izvērtēt paredzēto

⁷ <https://karte.mantojums.lv/?z=11.78521&lng=21.19530&lat=56.48486> (dati skatīti 29.01.2026.).

darbību, veikt detalizētas izpētes, kā arī apzināt nepieciešamos risinājumus negatīvo ietekmju novēršanai vai vismaz samazināšanai līdz pieņemamam līmenim.

8. Ņemot vērā iepriekš konstatēto, Valsts vides dienests secina, ka paredzētās darbības izvērtēšanai ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums atbilstoši likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 4. panta pirmās daļas 2) un 4) punktam.

6. Izvērtētā dokumentācija:

1. 13.01.2026. iesniegums ietekmes sākotnējā izvērtējums veikšanai;
2. Dienesta 15.01.2026. vēstule Nr. 11.4/AP/358/2026 *Par informatīvā paziņojuma nosūtīšanu*;
3. Dienesta 15.01.2026. vēstule Nr. 11.4/AP/362/2026 *Par atzinuma sniegšanu*;
4. Valsts SIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" Kurzemes reģiona meliorācijas daļas 27.01.2026. vēstule Nr. K-1-9.3/49 *Par atzinuma sniegšanu*.
5. Valsts zemes dienesta kadastra informācijas sistēmas dati: <https://www.kadastrs.lv/#result> (dati skatīti 28.01.2026.);
6. Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmas "Ozols" informācija: <https://ozols.gov.lv/ozols/> (dati skatīti 28.01.2026.);
7. Latvijas ģeotelpiskās informācijas aģentūras Karšu pārlūks: <https://kartes.lgia.gov.lv/karte/> (dati skatīti 28.01.2026.);
8. *Google Earth Pro* karšu slāņi.
9. Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma: https://geolativija.lv/geo/tapis?document=open#document_22860 (dati skatīti 28.01.2026.);

7. Sabiedrības informēšana:

Valsts vides dienests par pieteikto darbību ir informējis Dienvidkurzemes novada pašvaldību, biedrību "Vides aizsardzības klubs" un "Vides sardze", 15.01.2026. nosūtot vēstuli Nr. 11.4/AP/358/2026 ar informatīvo paziņojumu. Informatīvais paziņojums tika publicēts arī Valsts vides dienesta tīmekļa vietnē. Sabiedrības atsauksmes vai priekšlikumi par pieteikto darbību nav saņemti.

8. Administratīvā procesa dalībnieku viedokļi:

Iesniedzēja viedoklis iekļauts iesniegumā ietekmes sākotnējam izvērtējumam.

Valsts SIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" Kurzemes reģiona meliorācijas daļa 27.01.2026. vēstulē Nr. K-1-9.3/49 norāda, ka pēc nodaļas rīcībā esošās meliorācijas kadastra informācijas sistēmas datiem, darbībai paredzētajā zemes vienībā atrodas kadastrā reģistrēta koplietošanas ūdensnoteka (meliorācijas kadastra numurs 34234:K:2), kurai ir noteikta ekspluatācijas aizsargjosla. Zemes vienībā atrodas viena īpašuma susinātājgrāvis bez ekspluatācijas aizsargjoslas.

Izvērtējot iecerētās derīgo izrakteņu atradnes darbības ietekmi uz kadastrā reģistrētajām meliorācijas sistēmām un piegulošo nekustamo īpašumu zemju melioratīvo stāvokli, ZMNĪ neiebilst ieceres realizācijai.

ZMNI derīgo izrakteņu ieguvei atradnē „Šviģi“ zemes vienībā 64600140001, Grobiņas pagastā, Dienvidkurzemes novadā nosacījumus neizvirza un tehniskos noteikumus neizsniedz.

Citu personu viedokļi nav saņemti.

9. Piemērotās tiesību normas un lēmuma pieņemšanas pamatojums:

1. Administratīvā procesa likuma 5., 6., 7., 8., 9., 10., 13. un 14. pants, 55. panta 1. punkts, 65. panta trešā daļa un 66. panta pirmā daļa;
2. Likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 3.² panta pirmās daļas 1) un 4) punkts, 4. panta pirmās daļas 2) un 4) punkti, 8., 11., 12., 13. pants, 2. pielikuma 2. punkta 1) apakšpunkts;
3. Ministru kabineta 13.01.2015. noteikumi Nr. 18 "Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību";

4. Ministru kabineta 07.01.2014. noteikumi Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”;
5. Ministru kabineta 27.01.2015. noteikumu Nr. 30 “Kārtība, kādā Valsts vides dienests izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai” 18. punkts;
6. Ministru kabineta 23.04.2002. noteikumi Nr. 163 “Par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām”;
7. Grobiņas novada domes saistošie noteikumi Nr.13 “Grobiņas novada teritorijas plānojuma 2014. – 2025.gadam teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa”.

Lēmums:

Piemērot ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru SIA “A-Land” ierosinātajai darbībai – derīgo izrakteņu ieguve smilts atradnē “Šviģi” 5,997 ha platībā, kas atrodas nekustamajā īpašumā “Šviģi” (kadastra Nr. 6460 014 0001), Grobiņas pagastā, Dienvidkurzemes novadā.

Šo lēmumu var apstrīdēt Valsts vides dienesta ģenerāldirektoram, viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas. Iesniegumu par lēmuma apstrīdēšanu iesniegt Valsts vides dienestā, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, LV-1045, e-pasts: pasts@vvd.gov.lv vai izmantojot e-Adresi.

Atļauju pārvaldes direktore

D. Kalēja

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU
UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Rumjanceva, 26302771
valerija.rumjanceva@vvd.gov.lv